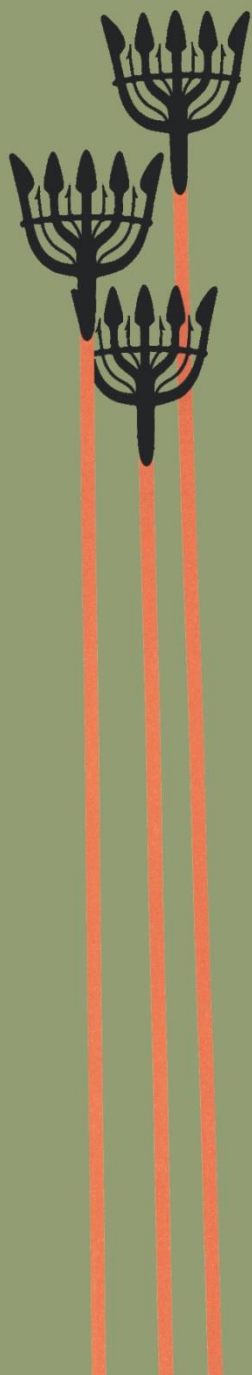

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2023:25

Kungshuset i Karlskrona - fönsterrenovering

Antikvarisk medverkan, 2023

Jimmy Juhlin Alftberg

Rapport 2023:25

Kungshuset i Karlskrona

- fönsterrenovering

Antikvarisk medverkan, 2023
Karlskrona socken
Karlskrona kommun
Blekinge län

Jimmy Juhlin Alftberg

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

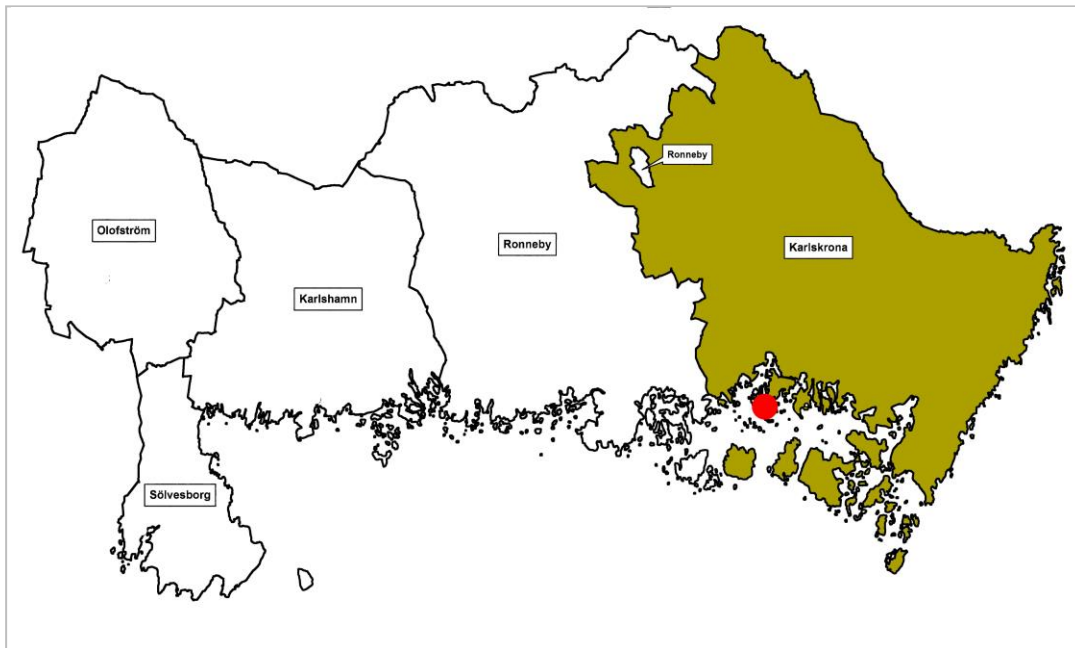
www.blekingemuseum.se

© 2023 Blekinge museum

Omslagsfoto: Färdigrenoverade fönster under uppsättning.
Foto: Fig. 4 Edvard Ruben, övriga Jimmy Juhlin Alftberg.
Kartor ur allmänt kartmaterial.

Innehåll

Sammanfattning	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder	6
Iakttagelser under restaureringen	8
Avvikelser från arbetshandlingarna	8
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	8
Övriga handlingar med relevans för ärendet	8

Karlskrona kommun, Karlskrona markerat.

Karlskrona, Kungshuset markerat.

Sammanfattning

Samtliga tretton fönster på våningsplan 1, östra sidan, har renoverats.

Administrativa uppgifter

Objekt	Byggnadsminnet Kungshuset
Socken	Karlskrona
Kommun	Karlskrona
Arbetshandlingar	Ankdammen, rapport 2022:42
Länsstyrelsens diarienummer	434-5215-2022
Blekinge museums diarienummer	BM2023-173
Byggherre/beställare	Edvard Ruben
Entreprenörer	PRs Måleri, Karlskrona EPs Glas och bygg, Karlskrona
Antikvarisk medverkan	Blekinge museum genom Jimmy Juhlin Alftberg
Byggnadstid	Maj–oktober 2023
Slutbesiktning	2023-10-18

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Arbetet med att renovera byggnadens fönster har skett successivt och senast, vid början av 2020-talet renoverades bottenvåningens fönster. Aktuell fönstersättning bedöms ha tillkommit innan 1910 (fig. 1). I huvudsak befanns ytterbågarna och fönsterkarmarna starkt förslitna, med flagad färg och löst fönsterkitt (fig. 3).

Fig. 1. Landbrogatan, okänt årtal men innan 1910 – då spårvagnslinje drogs i gatan. Kungshuset till vänster. Fotograf okänd, Blekinge museums arkiv. Bilden beskuren.

Fig. 2. Fönsterbågar under arbetet.

Fig. 3. Representativ skadebild.

Fig. 4. Som fig. 3, efter arbetet.

Utförda åtgärder

Samtliga tretton fönster, vilka är av sk. flaggfönstertyp, med sidhängda bågar (sammanlagt fyra bågar per fönster) har renoverats etappvis i skyddad miljö på Kungshusets vind (fig. 2). Samtliga fönster har enkelbågar med fast monterade innerbågar. Fönsteröppningarna har under arbetet skyddats med fönsterskydd (fig. 8), vilka spänts fast mot mittposterna med spännband. Detta har även möjliggjort skyddad åtkomst till karmarna.

På både bågar och karmar har all löst sittande färg skrapats bort för hand. Därefter har slipning med oscillerande slipmaskin och tvättning skett innan snickerierna målades med linoljefärg (Ottossons). På trärens yta är grundstrykningen spädd med ca 15% balsamterpentin. Mellanstrykningen är spädd med ca 10% och slutstrykningen är påförd utspädd. Till fönstrens utsida har använts engelskt röd kulör (NCS 4746-Y77R) och på insidan, samt på karmarna, har an-

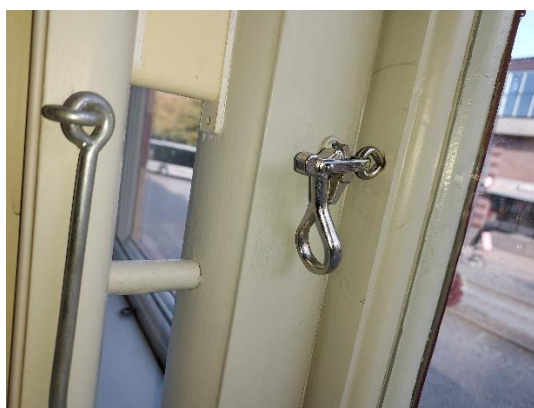
vänts ljusgrå kulör (NCS 2611-Y08R), grågrön kulör (NCS 3407-G80Y) och titan-zinkvit kulör (0402-Y07R). Hörnjärnen rostskyddsbehandlades efter rengöring med isotrol.

På södra rummets karm, mellan bågarna, samt på ytterbågarnas insida, har den ådringsmålningslika kulören ersatts mot ljusgrå kulör (jämför fig. 3 och 4). Övriga karmars insida var avfärgad likt innerbågarna.

Ingen fullständig urglasning är utförd, men 8 stycken skadade glas ersattes med nya valsade glas (sk kulturglas), vilka lagts i tryckkitt innan stiftning, därefter slutkittning (Dana Lim, linoljekitt).

På innerbågarna byttes 25 fönsterhaspar mot nytillverkade i befintlig modell (Fönsterlås 5177 N, vilken var en vanlig modell 1910–1950), fig. 5.

Efter att bågarna återmonterats sattes nya tätlistor av silikon (p-profil).

Fig. 5. Ny fönsterhasp.

Fig. 6. Slutmålad karm och ytterbåge.

Fig. 7. Tre av fönstren, efter arbetet.

Fig. 8. Vy mot östra fasaden, under arbetet.

lakttagelser under restaureringen

Inga andra kulörer än engelskt rött kunde noteras under arbetet vilket antyder att fönstren vid tidigare renoveringar blivit renskrapade till trärens yta.

Avvikelser från arbetshandlingarna

Inga avvikelser har noterats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetet är väl utfört och följer direktiven i länsstyrelsens bidragsbeslut.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

- 2022-09-06 Förslag till fönsterrenovering, Ankdammen konsult, rapport 2022:42.
- 2023-04-03 Länsstyrelsens beslut om byggnadsvårdsbidrag.

Karlskrona 2023-10-23

Jimmy Jublin Alfberg

Rapportserie 2023

Blekinge museum

2023:1 **Marinarkeologisk förundersökning av fartygslämning kallad Slädövraket (L1978:1905) i Listerby skärgård.** Listerby socken, Ronneby kommun.

2023:2 **Hvilans nya begravningskapell – till- och ombyggnad.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2023:3 **Ramdala kyrka – installation av nödbelysning.** Ramdala socken, Karlskrona kommun.

2023:4 **Gribshunden. Marinarkeologisk forskningsundersökning av skeppsvrak vid Stora Ekön L1978:2168/ RAÄ Ronneby 728.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2023:5 **Augerum nya herrgård – dränering av källare m.m.** Augerum socken, Karlskrona kommun.

2023:6 **Jannebergs gård – renovering av stallets västra entré.** Asarum socken, Karlshamn kommun.

2023:7 **Stora Roms naturreservat - Inventering av kulturlämningar.** Torhamns socken, Karlskrona kommun

2023:8 **Frakten 5:11. Arkeologisk utredning steg 2 2023 inför fortsatt exploatering av industriområde.** Edestad socken, Ronneby kommun.

2023:9 **Ramdala kyrka – ombyggnad av läktarunderbyggnad.** Ramdala socken, Karlskrona kommun.

2023:10 **Offerlunden i Halahult - L1979:6205. Arkeologisk förundersökning och förmedlingsinsats.** Åryd socken, Karlshamns kommun.

2023:11 **Sörmans stuga – ommålning av fasad och fönster.** Lösen socken, Karlskrona kommun.

2023:12 **Hanö 4 – restaurering av ytterdörr.** Karlshamns socken, Karlshamns kommun.

2023:13 **Rosenfeldt 11 – fasadrenovering, etapp 2.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2023:14 **Wienercaféet i Brunnsparken – ommålningsarbeten.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2023:15 **Heliga Kors Kyrka – renovering av tornfönster.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

- 2023:16 **Bysmedjan i Boarp – takreovering m.m..** Asarum socken, Karlshamn kommun.
- 2023:17 **Ramdala kyrka. Vård- och underhållsplan 2023.** Ramdala socken, Karlskrona kommun.
- 2023:18 **Afvelsgärde gård – reovering av trädgårdsmur.** Lösen socken, Karlskrona kommun.
- 2023:19 **Kristianopels kyrka. Vård- och underhållsplan 2023.** Kristianopel socken, Karlskrona kommun.
- 2023:20 **Väg E22 Ronneby Östra–Nättraby.** Arkeologisk utredning steg 2, 2023. Ronneby och Karlskrona kommuner, Edestad, Listerby, Förkärla och Nättraby socknar.
- 2023:21 **Öppenskär som kunskapsnod – L1978:9634 i nytt ljus.** Kunskapssammanställning och utkast till förmedlingsstrategi. Torhamn socken, Karlskrona kommun.
- 2023:22 **E22 Lösen – Jämjö. Arkeologi genom östra Blekinge.** Arkeologisk undersökning. Blekinge län, Blekinge, Karlskrona kommun. Augerum, Lösen och Ramdala socknar.
- 2023:23 **Jordö missionshus – fönsterrestaurering.** Förkärla socken, Ronneby kommun.
- 2023:24 **Stenbrottsbatteriet, Tjurkö – nybyggnad av garage.** Tjurkö socken, Karlskrona kommun.
- 2023:25 **Kungshuset i Karlskrona – fönsterreovering.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

